

Praktiske erfaringer med bekæmpelse af lysesisiv

Det er meget vigtigt med en tidlig indsats og helst med en kombination af græsning og slåning og fjernelse af afslået materiale.

Områder, der domineres af lysesisiv, vil ifølge EU-regler om plantedække ikke være tilskudsberettigede. Det kan blive meget dyrt for den enkelte landmand, hvis permanente græsarealer underkendes, fordi plantedækkebestemmelserne ikke er overholdt.

Derfor er der gennem det sidste år lavet en spørgeundersøgelse (NaturFarmtest), hvor der er indsamlet erfaringer fra forskellige bekæmpelsesstrategier for lysesisiv.

NaturFarmtesten er ikke et forsøg, men bygger på en spørgeskemaundersøgelse blandt 40 landmænd. Formålet er at komme med nogle overordnede anbefalinger til en bekæmpelsesstrategi.

Konklusioner fra undersøgelsen

- Det gælder om at sætte ind med en bekæmpelse af lysesisiv, inden problemet når et alt for stort omfang.
- Den bedste bekæmpelse finder sted på de tørre arealer. Det kan være svært at få bugt med lysesisiv på meget våde arealer.
- Ved en tidlig indsats på tørre arealer er det muligt at opnå rigtigt gode resultater ved at kombinere græsning med slåning. Ønskes en mere effektiv bekæmpelse, kan dette suppleres med brug af kemikalier.
  - Vær dog opmærksom på, at det ikke er alle arealer, hvorpå der må bruges kemikalier. Dette gælder for arealer, der er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3 samt arealer, hvorpå der er indgået miljøordninger.
- Den bedste effekt opnås ved at fjerne det afslåede materiale fra de arealer, der bliver slået.

Denne NaturFarmtest er en praktisk efterprøvning af nogle af de teorier, der var konklusionen på [Projekt lysesisiv](#), der blev lavet i 2008.

Jordens fugtighed

Der er en klar tendens til, at de våde arealer er de arealer, hvor bekæmpelsen af lysesisiv har den mindste effekt. Derimod er der en overvægt af gode erfaringer på de tørre arealer. De tørre arealer er i flere tilfælde dræned, hvilket understøtter teorien fra 2008 om, at det i nogle tilfælde kan være nyttigt at ændre på dræningsforholdene.

Problemets omfang

Der er en tendens til, at det på de arealer, hvor problemerne med lysesisiv allerede er meget store, kan være svært at få bugt med problemet. Det gælder altså om at sætte ind med en tidlig indsats.

Græsning

Der er meget blandede erfaringer med græsningen. Overordnet set kan man konkludere, at det kan være svært at få bugt med lysesisiv alene ved brug græsning. Derimod ser det ud til, at græsning kombineret med slåning giver rigtig gode resultater på moderate til tørre arealer. På de mere våde arealer ser det dog ud til, at græsning ikke helt har den ønskede effekt.

En af teorierne fra undersøgelsen i 2008 var, at frøene fra lysesisiv spredes via kreaturerne. I NaturFarmtesten er alle arealerne blevet afgræsset. Det er ud fra NaturFarmtesten svært at vurdere, om afgræsningen rent faktisk har været med til at sprede lysesisivene.

Slåning

Enkelte landmænd har forsøgt sig med slåning alene. Dette giver rimeligt gode resultater, så længe det sker på moderat til tørre arealer. Den bedste effekt opnås dog, når slåningen finder sted sammen med græsning og evt. suppleres af kemikalier.

NaturFarmtesten viser, at det er vigtigt, at der bliver slået flere gange om året. Dette understøtter de teoretiske studier fra 2008 om, at kvæget gerne vil æde de helt nye friske skud af lysesisiv. Ligeledes er det blevet understreget, at den bedste effekt opnås ved en lav klippehøjde.

I NaturFarmtesten var der forskel på, om det slåede materiale blev liggende på arealerne eller om det efterfølgende blev samlet op. En del landmænd opnåede gode erfaringer med at tage slæt, hvor plantematerialet blev fjernet.

Hos de landmænd, der gennemførte brakpudsning – og dermed lod plantematerialet blive liggende – er der en ligelig fordeling mellem gode og dårlige resultater med bekæmpelsen.

Tromling

Der er lige mange gode og dårlige erfaringer med brug af tromle. Enkelte af de landmænd der har dårlige erfaringer, svarer desuden, at det er svært at køre på arealerne, og at tromlen bliver godt fedtet ind – og de konkluderede, at metoden er virkningsløs.

Alle landmænd, der har erfaringer med tromling, har svaret, at de har tromlet om foråret eller om efteråret. Undersøgelsen fra 2008 anbefaler, at man tromler i frostvejr, da der ellers er risiko for, at åbne kørespor giver ideelle forhold for etableringen af nye lysesisiv. Om tromlingen er sket i frostvejr, fremgår ikke tydeligt af denne NaturFarmtest.

Brug af kemikalier

De fleste landmænd, der har brugt kemikalier, har brugt det i kombination med anden bekæmpelse. Der er generelt set rigtig gode erfaringer med brugen af kemikalier. På meget våde arealer, hvor det kan være svært at komme til at få græsset eller slået, ser det dog ikke ud til, at problemet

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

alene kan løses ved brug af kemikalier. Langt de fleste svarer, at de har brugt kemikalier 1-2 gange inden for de sidste 10 år.

Andre metoder

Enkelte landmænd har prøvet at pløje, eller kalke arealerne. Men uden at det ser ud til at have indvirket på bekæmpelsen.

Det er svært at sige konkret, hvad der skyldes de dårlige erfaringer med pløjning. Undersøgelsen fra 2008 påpeger dog, at der er risiko for, at pløjning kan stimulere frøspiring og etablering af yderligere angreb, medmindre det nye græsdekke udvikler sig hurtigt.

Tolkning af resultater

I analysen er det ikke lykkedes at komme frem til et entydigt svar på en bekæmpelsesstrategi af lysesisiv. Alligevel er det lykkedes at komme med et billede af de forskellige bekæmpelsesmetoders effekt samt problemets omfang og kompleksitet.

Det analysen viser er, at arbejdet med bekæmpelse af lysesisiv kan være meget vanskeligt, da der er rigtig mange faktorer, der spiller ind på effekten af bekæmpelsen. Bekæmpelse kræver konstant fokus og en tilbagevendende indsats.

Erfaringerne fra denne NaturFarmtest viser ligeledes, at en mere uddybende bekæmpelsesstrategi kræver en noget mere omfattende undersøgelse, end det har været muligt inden for de givne rammer.